

Minimální preventivní program

Školní rok: 2021/2022

Obsah:

1. Charakteristika MPP
2. Charakteristika školy
3. Cíle MPP
4. Realizace programu v jednotlivých oblastech
5. Metody a formy práce, pomůcky
6. Metody hodnocení efektivity MPP
7. Zajištění realizace MPP

1. Charakteristika MPP

Minimální preventivní program vychází z aktuální legislativy:

- Zákon č. 561 2004 Sb. Školský zákon
- Zákon č. 563 2004 Sb. O pedagogických pracovnících
- Zákon č. 65/2017 Sb. O ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Vyhláška č. 72/2005 Sb. O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.: 21291/2010-28
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016
- Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2019-2027

Děti patří k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům informace o drogové problematice (přiměřeně k věku žáků), o problematice spojené s užíváním alkoholu, kouření, ale i verbální a fyzická šikana. Aktuálně je nutné se zaměřit zejména na moderní technologie, jejich zneužití a na bezpečné chování na internetu. Seznámit je s pojmem kyberšikana, nástrahami internetu a ochranou, bezpečným nastavením profilů na sociálních sítích apod. Je zapotřebí naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Tento minimální preventivní program je vytvořen na základě školního dokumentu Školní preventivní strategie 2020 – 2024.

2. Charakteristika školy

Základní škola a mateřská škola Hrádek u Sušice je příspěvkovou organizací zřízenou obcí Hrádek. Jsme malotřídní venkovská škola s 1. stupněm do 5. ročníku, tvořená čtyřmi třídami. Dva z ročníků jsou spojeny do jedné třídy, ostatní ročníky jsou samostatné.

Spojovány jsou početně nejslabší třídy, nebo třídy obzvlášť schopné pracovat samostatně.
Kapacita školy je 85 žáků a kapacita školní družiny je 30 dětí.
Naše obec je obcí spádovou, dojíždějí k nám žáci z přilehlých obcí: Tedražice, Zbynice,
Čejkovy, Kašovice, Čermná. Dojíždějí k nám i děti z jiných vesnic v okolí.

Ve školním roce je naplněnost školy takováto: Celkem navštěvuje školu 53 žáků.

Počet žáků v jednotlivých třídách:

- učebna I: 1. ročník 14 žáků
- učebna III: 2. ročník 10 žáků
- učebna II: 3. ročník 10 žáků
- učebna IV: 4. a 5. ročník 19 žáků

Pedagogický sbor tvoří 5 učitelů, včetně ředitelky školy, 4 asistentky pedagoga a 1 vychovatelka ŠD.

3. Cíle preventivního programu

žák by měl:

- stanovit si správný žebříček hodnot
- řešit různé problémy
- vědět o účincích návykových látek
- mít zdravé sebevědomí
- umět čelit tlaku vrstevníků
- umět říci „ne“
- naučit se rozlišovat dobré a špatné
- zařadit se a obstát v kolektivu
- zlepšovat mezilidské vztahy
- umět se sebeovládat
- umět si vážit sebe samého
- dodržovat zásady slušného chování
- dokázat měnit špatné postoje
- dodržovat správný režim dne
- znát centra pomoci
- zapojovat do školních a mimoškolních aktivit
- správně trávit volný čas
- znát svá práva a povinnosti

Cílem minimálního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči, formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopna orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti – mladého člověka schopného zodpovědně přistupovat ke každodenním problémům.

4. Realizace preventivního programu

- **Vysoká informovanost o sociálně patologických jevech – návykové látky, šikana, kyberšikana, závislost na počítači, televizi...**

Žákům 4. a 5. ročníku budou poskytnuty informace o drogách, jejich podobě, účincích, o tom, co droga dává a co bere. A to jednak formou přednášky doplněné obrazovým materiálem a videoprogramem, což bude realizováno ke konci školního roku v měsíci květnu či červnu, ale také on-line testem a následným chatem s odborníkem na drogy na www.odrogach.cz Tento test bude objednan na začátku druhého pololetí.

Těmto starším žákům bude promítnut pořad Seznam se bezpečně zaměřený na bezpečné chování na internetu a pořad 13. komnata Terezy Pergnerové. V rámci předmětu Počítače se žáci seznámí s bezpečnostními pravidly pohybu na internetu a sociálních sítích.

V předmětech Prvouka a Přírodověda dostanou žáci, diferencovaně dle věku, informace o šikaně, co všechno šikana je, jaké chování je nepřipustné, jaké následky šikana může mít, jak se proti ní bránit a jak postupovat vím-li o šikaně. Podobně se seznámí i s tématem bezpečného chování na internetu. K dispozici je pracovní sešit Hrajte si a učte se bít on – line ze stránek European Schoolnet.

Problém sociálně patologických jevů bude i obsahem komunitních kruhů. Téma a četnost bude zvoleno podle situace a potřeby. Úroveň se řídí věkem a schopnostmi dětí.

- **Informovanost rodičů a úzká spolupráce s rodiči žáků, kteří mají sklon zejména k šikaně, či by mohli být potenciální oběti šikany**

Na začátku školního roku při společné schůzce všech rodičů budou poskytnuty informace, kde získat pomoc a další podrobné a odborné informace.

Rodiče budou seznámeni s tím, co jejich dětem hrozí v případě nezodpovědného používání internetu. Budou využita krátká videa ze stránek www.saferinternet.cz (Proč chránit děti na internetu, Facebook apod.)

Na internetových stránkách školy www.hradekususice.cz je věnován prostor této problematice, je zde řada odkazů na internetové stránky věnující se zejména návykovým látkám. Aktualizované adresy a telefonní čísla na odborná zařízení, lékaře a instituce.

Rodiče musí vědět, že kdykoli je možné požádat školního preventistu o pomoc či zprostředkování pomoci.

Rodiče obdrží brožuru s kontakty a se základními informacemi o drogách.

- **Prosazení zdravého životního stylu**

Zdravý životní styl bude prosazován především pomocí osobních postojů a příkladu vyučujícího za pomoci řady podpůrných akcí.

Při slohovém výcviku bude pamatováno i na oblast prevence, jedná se zejména o témata a náměty alkohol a cigarety, mezilidské vztahy, kamarádství.

Tato oblast je zařazena do vyučování v předmětech Prvouka (1. – 3. ročník) a Přírodověda (4. a 5. ročníku)

Škola se účastní projektu Zdravé zuby, podporuje a sama organizuje sportovní akce. Zajistí pokračování projektu Mléko do škol a opět se zapojí do projektu Ovoce do škol.

- **Spolupráce s policií ČR v oblasti prevence**

V letošním roce zatím není plánována žádná preventivní aktivita ve spolupráci s PČR.

- **Spolupráce s okresní metodičkou prevence**

Stále je neobsazené místo metodičky prevence v PPP Klatovy. Zastupuje ji pracovnice z PPP Domažlice. ŠMP se bude účastnit pravidelných schůzek metodiků prevence.

- **Integrace školy do běžného života obce, rodičů a dětí**

Škola by neměla být oddělena od života obce, proto v rámci prvouky a vlastivědy bude možné navštívit obecní úřad a po dohodě se starostou obce si vyzkoušet převzít odpovědnost za obec a vyzkoušet si principy fungování zastupitelstva.

Každým rokem se v měsíci prosinci uskuteční Vánoční besídka za široké účasti rodičů i představitelů obce.

Snahou školy je zapojit rodiče do akcí organizovaných školou např. dětská pouť, vánoční jarmark, zájmové kroužky, školní výlet.

- **Ochrana žáků**

Ve školním řádě je zakotven zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy, dále je zde zakotvena nepřipustnost projevů vedoucích k šikaně a rasismu.

Každý žák musí vědět, kam se obrátit o pomoc. Že se může s důvěrou obrátit na svého vyučujícího a ten to nebude brát na lehkou váhu.

Ve škole je k dispozici nástěnka s informacemi a s kontakty na pracovníky školního poradenského pracoviště (výchovný poradce a ŠMP). Na nástěnce je také k dispozici číslo na linku důvěry a každý žák má přístup ke školním internetovým stránkám s kontakty na odbornou pomoc.

Ve vestibulu školy bude instalována schránka důvěry a na webových stránkách existuje její elektronická podoba. Všichni žáci mají přístup k výpočetní technice a k internetu.

- **Zajištění volnočasových aktivit ve škole i mimo ni, a to ve spolupráci s obcí a zájmovými spolky v obci**

V tomto bodě škola vlastními silami zajišťuje několik kroužků v odpoledních hodinách a to: Pohybové hry pro nejmladší žáky, žákům 4. ročníku je určen Kroužek počítačů, pro všechny je připraven Robotický klub, Klub zábavné logiky a deskových her, Sportovní kroužek, Taneční kroužek, Rybářský kroužek, Čtenářský klub, Badatelský klub, Klub komunikace v cizím jazyce, Malý záchranář. Žáci mají k dispozici školní knihovnu a po dohodě i školní notebooky. Dále škola poskytuje prostory pro výuku hry na hudební nástroj. Škola podporuje aktivity místních spolků.

- **Třídní úmluva**

V každé třídě by měl učitel s dětmi spolupracovat na vytvoření, nebo aktualizaci třídní úmluvy, v které děti sami stanoví pravidla, která budou považovat za potřebná a budou ochotné se jimi řídit. Tato pravidla doplňují a rozšiřují školní řád, nebo se na určitou problematiku dívají z jiného, dětského pohledu.

- **Třída plná pohody – komunitní kruh**

Cílem je rozvoj vztahů, vytváření soudržnosti, pocitu sounáležitosti a přijetí pro každého žáka, rozvoj emocionality, vytváření bezpečného klimatu třídy. Pro jeho navození má komunitní kruh svá čtyři základní pravidla, která je třeba dodržovat. Pravidlo naslouchání, právo nemluvit, pravidlo úcty, pravidlo diskrétnosti, zachování soukromí. Podrobnosti jsou popsány v dokumentu tohoto projektu.

- **Vzdělávání všech vyučujících v této oblasti s prioritou témata šikany**

Pokud bude možnost se účastnit kurzu, či semináře věnovaného sociálně patologickým jevům bude tato možnost využita.

Doplnění aktuální odborné literatury do učitelské knihovny a odebírání časopisu Prevence.

• **Zařazení tématu prevence do výuky**

S jednotlivými tématy se děti setkávají především v Prvouce, Přírodovědě a Vlastivědě, ale i v ostatních předmětech: Českém jazyku, Tělesné výchově a Výtvarné výchově. Při výuce lze využít různých metod, např. Jednotlivá témata budou vyučující s žáky plnit průběžně během školního roku. Primární prevenci v každé třídě má na starosti třídní učitel. Při výuce lze využít různých metod, například výklad, předávání informací, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, dramatická výchova. Soubor materiálů, her a metodického vedení je k dispozici na portálu www.zachranny-kruh.cz

1. ročník

Prvouka

- škola, bezpečná cesta do školy, bezpečí v silničním provozu
- vztahy mezi lidmi, vhodné chování ke spolužákům, pravidla ve škole
- rodina, vztahy v rodině, úcta, vzájemná pomoc, pocit bezpečí, pravidla rodinného života, práva a povinnosti členů rodiny
- péče o zdraví, základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
- lidské tělo, ochrana zdraví, je správné kouřit a pít alkohol, proč to dělají dospělí,
- režim dne, práce a volný čas, jak trávíme volný čas, co mě baví, co dělám rád
- podzim, ovoce a zelenina, zdravá výživa, nesbíráme neznámé plodiny – nebezpečí otravy

2. ročník

Prvouka

- osobní bezpečí, rozliší možné nebezpečné situace v nejbližším okolí, vztah k cizím lidem,
- bezpečí v silničním provozu
- vztahy mezi lidmi, chování ke spolužákům, pravidla chování, tolerance k odlišnostem
- pravidla rodinného života, práva a povinnosti členů rodiny
- volný čas a jeho využití, sport, zdraví, zájmy
- péče o zdraví, nemoc, zdraví, léky, čistota
- životospráva
- cizí předměty, nalezené injekční stříkačky

3. ročník

Prvouka

- v lese, jedovaté houby, rostliny
- na hřišti, co sem patří a nepatří, nebezpečí odhozených injekčních stříkaček, jak se zachovat, AIDS, žloutenka
- zdraví a nemoc, zneužívání léků
- v přírodě, skládky, odpady, barvy
- nekontrolovatelné chování, agresivita
- cigarety, alkohol, nemoc, problémy alkoholiků, kuřáků, sociální problémy závislých

4. a 5. ročník

Vlastivěda

- naše vlast, národní hrdost
- žijeme v Evropě, naši sousedé, jiné národy a rasy – rasismus, xenofobie
- škola, chování ve škole, pravidla, práva a povinnosti, zásady slušného chování,
- nebezpečí šikany, vydírání

Přírodověda

- životní prostředí, chráněná území, vliv životního prostředí na člověka
- význam lesů, pobyt na čerstvém vzduchu, ochrana lesů
- chování v přírodě, ochrana přírody, zodpovědný vztah člověka budoucnosti přírody
- lidské tělo, ochrana zdraví, osobní hygiena, racionální výživa, denní režim, nebezpečí pasivní zábavy

- nebezpečí jedovatých látek – drogy, infekční choroby (AIDS, žloutenka)

Počítače

- netiketa
- bezpečné chování na internetu
- sociální sítě (bezpečné nastavení profilu na Facebooku), chat, nevyžádaný email
- kyberšikana (co všechno je kyberšikana, jak se bránit)

Tělesná výchova

- omezení při poškození zdraví
- hygiena, bezpečné chování při sportu
- hra fair play
- vliv alkoholu, cigaret, drog na sportovní výkony
- vhodné využití volného času, rekreační sporty

Český jazyk, Čtení

- pozitivní vzory hrdinů z četby, úvahy o životě, hledání životních cílů, mezilidské vztahy
- texty o jídle, pochoutkách, mlsání
- knihy jako zdroj poučení, zábavy

Výtvarná výchova

- tématické práce k drogám, k estetickému prostředí, k lidským vztahům, k zdravému životnímu stylu

5. Metody a formy práce, pomůcky

- výklad, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, dramatizace
- rozhovor, diskuze v rámci výuky či komunitního kruhu
- hra (komunitní kruh)
- besedy (PČR)
- návštěvy (Obecní úřad)
- skupinová práce
- dotazníky
- práce s počítačem a interaktivní tabulí (www.odrogach.cz www.zachranny-kruh.cz)
- preventivní programy dalších subjektů (PPP Klatovy)
- další (výlet, chat, celostátní soutěže apod.)

6. Metody hodnocení efektivity MPP

- rozhovorem
- dotazníkovým šetřením
- anketou
- sledováním úrovně výskytu sociálně patologických jevů
- vypracování kvantitativního hodnocení MPP

7. Zajištění realizace MPP

- ŠMP
- výchovný poradce
- třídní učitelé
- PČR
- okresní metodička prevence

Na realizování tohoto preventivního programu dohlíží ŠMP, ve spolupráci s ředitelkou školy. Na realizaci se podílí celý učitelský kolektiv, který s ním je seznámen a tento program je k dispozici v ředitelně školy, na nástěnce, na stránkách školy a u ŠMP.

Minimální preventivní program je možné a nutné přizpůsobit momentální situaci a potřebám školy, a tak pružně reagovat na aktuální problémy.

Program byl vypracován na školní rok 2021/2022

Přílohy: - Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků
 - Krizové plány školy

Datum: 28. 8. 2020

Vypracoval:
 Mgr. Martin Roučka - školní metodik prevence

Schválila:
 Mgr. Ivana Klečková – ředitelka školy

.....
 razítko

Seznámeni:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....